

O'T O'CHIRISH XIZMATLARINING AHAMIYATI VA JAMIYATDAGI RO'LI

Arislanova Shohista Jumaboyevna.

Toshkent viloyati Ohangaron tumani 1- son kasb-hunar maktabi.

O't o'chiruvchi ishi, o'quv amaliyoti ishlab chiqarish ta'lim ustasi.

Annotatsiya: *Yong'in xizmati jamoat xavfsizligini ta'minlash, mulkni himoya qilish va ofatlar xavfini kamaytirishda muhim rol o'ynaydi. Ularning vazifalari faqat yong'inni o'chirish bilan cheklanmay, balki favqulodda vaziyatlarga javob berish, ofatlarni boshqarish va aholini yong'in xavfsizligi bo'yicha xabardor qilishni ham o'z ichiga oladi. Ushbu maqola zamonaviy jamiyatda yong'in xizmatining ahamiyatini o'rganib chiqadi va turli metodologiyalar va holatlar tahlili orqali ularning ta'sirini ko'rib chiqadi.*

Kalit so'zlar: *Yong'in xizmati, favqulodda vaziyatlarga javob berish, ofatlarni boshqarish, jamoat xavfsizligi, yong'inni o'chirish, xavfni kamaytirish, jamoaviy bardoshlilik.*

Yong'in xizmati zamonaviy jamiyat uchun muhim bo'lib, favqulodda vaziyatlarga javob berish va yong'in xavfini kamaytirish uchun muhim choralarni ko'radi. Ular inson hayotini va mulkni himoya qilishda, favqulodda vaziyatlarda jamoalarni qo'llab-quvvatlashda va potentsial ofatlarga tayyorgarlikni ta'minlashda asosiy rol o'ynaydi. Ushbu maqolada yong'in xizmatining ahamiyati, ularning rivojlanayotgan vazifalari va jamiyatga ta'siri o'rganiladi.

Jamiyatda Yong'in Xizmati va Uning Ahamiyati

Yong'in xavfsizligi jamiyatning barqarorligi va xavfsizligini ta'minlashda muhim o'rin tutadi. Yong'in xizmatlari nafaqat yong'inlarni o'chirish bilan cheklanmay, balki turli favqulodda holatlarda inson hayoti va mol-mulkini himoya qilish, tibbiy yordam ko'rsatish, tabiiy ofatlarning oldini olish va ularning oqibatlarini

bartaraf etishda ham muhim rol o'ynaydi. Quyida yong'in xizmatining jamiyatdagi o'rni va ahamiyati batafsil bayon etiladi.

Yong'inlarni o'chirish va oldini olish

Yong'in xizmatining asosiy vazifasi – yong'inlarni o'chirish va ularning oldini olishdir. Bu jarayon bir nechta muhim yo'nalishlarni o'z ichiga oladi:

Yong'inlarni o'chirish

- Yong'in chiqqan joyga o'z vaqtida yetib borib, uni tezkor ravishda o'chirish orqali odamlarning hayoti va mol-mulkini saqlab qolishadi.

- Yirik yong'inlarni nazorat qilish, ularning boshqa hududlarga tarqalishining oldini olish muhim sanaladi.

Yong'in xavfsizligini ta'minlash

- Yong'in xavfsizligi qoidalariga rioya qilinishini nazorat qilish, jamoat joylari, sanoat korxonalari va turar-joylarda tekshiruvlar o'tkazish.

- Yong'inga qarshi profilaktika tadbirlarini amalga oshirish, xavfli joylarni aniqlash va ularni bartaraf etish.

Aholini yong'in xavfsizligi bo'yicha o'qitish

- Aholiga yong'in xavfsizligi bo'yicha ma'lumotlar berish, bolalar va kattalar uchun trening va mashg'ulotlar o'tkazish.

- Yong'in chiqishi mumkin bo'lgan joylarda profilaktik tadbirlarni amalga oshirish va shaxsiy xavfsizlik qoidalarini o'rgatish.

Favqulodda tibbiy xizmatlar ko'rsatish

Ko'pgina yong'in xizmatlari tez tibbiy yordam berish funksiyasini ham bajaradi. Yong'in yoki boshqa favqulodda vaziyatlarda ko'p hollarda jabrlangan insonlarga tezkor yordam ko'rsatish talab etiladi.

Jabrlanganlarni qutqarish

- Yong'inda kuyish, tutundan zaharlanish va boshqa jarohatlar olgan shaxslarga tez tibbiy yordam ko'rsatish.

- Yong'indan qochayotgan yoki binolarga qamalib qolgan insonlarni xavfsiz joyga evakuatsiya qilish.

Tibbiy birinchi yordam ko'rsatish

- Yong'in o'chiruvchilar birinchi tibbiy yordam ko'rsatish bo'yicha o'qitiladi va yurak-qon tomir kasalliklari, nafas yetishmovchiligi yoki jarohat olgan insonlarga favqulodda yordam berishadi.

- Ayrim mamlakatlarda yong'in xizmatlari tez tibbiy yordam mashinalari bilan ham ta'minlangan bo'lib, jabrlanganlarni shifoxonaga olib borish xizmatini ham bajaradi.

Qutqaruv operatsiyalarida ishtirok etish

Yong'in xizmati nafaqat yong'inlar bilan kurashadi, balki turli xil favqulodda holatlarda ham qutqaruv operatsiyalarini amalga oshiradi.

Avtohalokatlardagi qutqaruv ishlari

- Yo'l-transport hodisalarida mashinada qolib ketgan insonlarni chiqarib olish.

- Yong'in chiqish xavfi bo'lgan joylarda transport vositalarini xavfsiz hududga olib chiqish.

Suvdan qutqarish

- Daryolar, ko'llar va dengizlarda cho'kayotgan odamlarni qutqarish operatsiyalarini olib borish.

- Tabiiy ofatlar, jumladan, suv toshqinlari vaqtida jabrlangan aholini xavfsiz hududlarga evakuatsiya qilish.

Odamlarni binolardan evakuatsiya qilish

- Yong'in yoki portlash xavfi bo'lgan binolardan odamlarni xavfsiz joyga ko'chirish.

- Qurilish maydonlarida, zavod va fabrikalarda sodir bo'lishi mumkin bo'lgan baxtsiz hodisalarda jabrlanganlarni qutqarish.

Kimyoviy va biologik xavflarga qarshi kurash

Zamonaviy dunyoda yong'in xizmatlari turli kimyoviy va biologik xavflarga qarshi kurashish bo'yicha ham faoliyat yuritadi.

Kimyoviy moddalar bilan bog'liq favqulodda holatlar

- Zavod va fabrikalarda sodir bo'lishi mumkin bo'lgan kimyoviy chiqindilar to'kilishining oldini olish va ularni zararsizlantirish.

- Kimyoviy portlashlar va zaharlanish holatlarida maxsus texnologiyalar yordamida atrof-muhitni tozalash.

Biologik va radiatsion tahdidlarga javob berish

- Ba'zi maxsus yong'in guruhlari radiatsiya va biologik xavfli moddalar bilan ishlashga o'qitilgan bo'lib, ularga qarshi zaruriy choralarni ko'radi.

- Biologik va kimyoviy qurollar ishlatilishi mumkin bo'lgan joylarda maxsus dezinfeksiya ishlarini olib borish.

Tabiiy ofatlarning oldini olish va oqibatlarini bartaraf etish

Yong'in xizmati tabiiy ofatlar paytida ham aholini himoya qilish va ofat oqibatlarini kamaytirishda muhim rol o'ynaydi.

O'rmon yong'inlari bilan kurashish

- Katta o'rmon maydonlarida yuzaga keladigan yong'inlarni nazorat ostiga olish.

- Yong'inning keng hududga tarqalishining oldini olish uchun profilaktik choralar ko'rish.

Zilzila va bo'ronlarda yordam berish

- Binolar qulashining oldini olish va jabrlanganlarni qutqarish.

- Kuchli bo'ron, sel yoki zilzila natijasida vayron bo'lgan joylarda qidiruv-qutqaruv operatsiyalarini amalga oshirish.

Xulosa

Yong'in xizmatlari jamoat xavfsizligini ta'minlash va yong'in hamda boshqa favqulodda vaziyatlar bilan bog'liq xavflarni kamaytirishda muhim rol o'ynaydi. Yong'in xizmatlarining infratuzilmasini mustahkamlash, jamoatchilik xabardorligini oshirish va ilg'or texnologiyalarni joriy etish ularning samaradorligini yanada oshirishi mumkin. Hukumatlar yong'in xizmatlariga yetarli mablag' ajratishi va mutaxassislar tayyorlashga sarmoya kiritishi lozim. Bundan tashqari, yong'in xizmatlari va mahalliy jamoalar o'rtasida hamkorlikni rivojlantirish yong'in oldini olish va favqulodda javob berish imkoniyatlarini yanada oshiradi.

Ushbu tadqiqot yong'in xizmatlarining jamiyat farovonligini ta'minlashdagi muhim rolini ta'kidlaydi va ularning faoliyati hamda siyosatini doimiy ravishda takomillashtirish zarurligini ko'rsatadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligining Patrul-post xizmati va jamoat tartibini saqlash bosh boshqarmasi to'g'risidagi Nizomi (O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 5-yanvardagi PQ-2940-son qaroriga 1-ilova)
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 29-noyabrdagi "O'zbekiston Respublikasi jamoat xavfsizligi konsepsiyasini tasdiqlash va uni amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida" farmoni
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 26-martda "Jamoat xavfsizligini ta'minlash va jinoyatchilikka qarshi kurashish sohasida ichki ishlar organlari faoliyatini sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-6196-son Farmoni
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 10-apreldagi "Ichki ishlar organlari faoliyati samaradorligini tubdan oshirish, jamoat taribini, fuqarolar huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarini ishonchli ximoya qilishni ta'minlashda ularning mas'uliyatini kuchaytirish chora-tadbirlari to'g'risida" PF-5005-son Farmoni
5. Sharipov S. "Ichki ishlar organlari patrul-post xizmati saf bo'linmalarining faoliyatini boshqarishni takomillashtirish" Diss.-2021/156-44